

Biooloog Johan van Rhijn dook in de geschiedenis van de Enne Jans Heerd in Maarhuizen. FOTO DUNCAN WIJTING

Enne Jans Heerd onder de loep

Schrijvende biologen zijn geen zeldzaamheid, al is geschiedenis voor een bioloog een minder voor de hand liggend onderwerp. Johan van Rhijn waagde zich aan een boek over de Enne Jans Heerd in Maarhuizen.

LOUIS VAN KELCKHOVEN

Het laatstverschenen boek van bioloog Johan van Rhijn (1943) uit Noordbroek gaat niet over zijn eigen vakgebied, maar over de historie van de Enne Jans Heerd in Maarhuizen (gemeente Het Hogeland), langs de weg naar Lauwersoog. Sinds Mensingeweer een by-pass heeft, laten vakantiegangers de wierde, waar de weg zo schilderachtig omheen slingerde, links liggen.

Staatsbosbeheer kocht al decennia geleden de heerd, een historische boerderij met een oud kerkhofje in de achtertuin. Van Rhijn onderzocht de geschiedenis van de heerd en zijn bewoners. Omdat dat leuk is, maar ook omdat zijn zoon Gijs van

Rhijn en schoondochter Make Zandstra de boerderij huren willen ontwikkelen tot een plek waar natuur en cultuur beleefd kunnen worden. Het boek van vader Van Rhijn moet er meer bekendheid aan geven.

Van Rhijn begint zijn verhaal in het jaar nul. „Noordwestelijk van waar nu Winsum ligt, werd in de eeuwen daarna in het Hunzedal een wierde opgeworpen. Daar ontstond de nederzetting Maarhuizen, bij hoog water een veilige plek. Vijfhonderd jaar lang stond er zelfs een kerk.” De oudste delen van de Enne Jans Heerd zijn van rond 1600. „De heerd tekent het historisch landschap”, aldus Van Rhijn. „Een landschap waarvan talloze sporen bewaard zijn gebleven.”

Hij is bioloog, wetenschapper,

‘Vijfhonderd jaar lang stond er zelfs een kerk’

maar geen historicus, haast Van Rhijn zich te zeggen. De wintermaanden zijn er om te schrijven. In de zomermaanden is hij druk als keuterboer op zijn bedoeninkje aan de Slochterweg tussen Noordbroek en Slochteren, waar hij al vijftig jaar tot volle tevredenheid woont. „Ik heb de optocht in het kader van 25 jaar bevrijding hier nog voorbij zien komen”, lacht Van Rhijn.

Naast het boek over de Enne Jans Heerd schreef hij afgelopen winter

zijn eerste roman: *Geleerd bedrog*. In het boek wordt op een universiteit, die nauw wil samenwerken met een buitenlandse universiteit, een belangrijke wetenschappelijke doorbraak geboekt. De gegevens blijken echter vervalst, maar met welk doel?

Johan van Rhijn promoveerde in 1973 aan de Rijksuniversiteit Groningen. Hij bestudeerde bijna twintig jaar lang gedrag, ecologie en evolutie van kemphanen en meeuwen, daarna werkte hij bij de Open Universiteit, waar hij in 2007 tot Docent van het Jaar werd uitgeroepen. Hij publiceerde onder meer *Hoe rekbaar is onze planeet* (2010) en *Darwins Dating Show* (2013).

Zie voor meer informatie de website www.johanvanrhijn.nl